

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๒/๒๕๖๗

วันที่ ๑๐ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง ศาลแพ่ง ผู้ร้อง
ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ร้องส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง กรณีสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นโจทก์ฟ้องนายขจรพงศ์ คำดี จำเลยที่ ๑ นายพิสุทธิ พิหเคนทร์ จำเลยที่ ๒ นายพิพรรธ พิหเคนทร์ จำเลยที่ ๓ นางธัญกมล ตรีตระการ จำเลยที่ ๔ นางธนกร พงศ์ิธิติ จำเลยที่ ๕ นายพิริยะ พิหเคนทร์ จำเลยที่ ๖ นายพัชวิฏ์ คุณชยางกูร จำเลยที่ ๗ นายจิตตเกษม คุณชยางกูร จำเลยที่ ๘ นายเกษมสันต์ คุณชยางกูร จำเลยที่ ๙ นางลักขณา จันท์เต็ม จำเลยที่ ๑๐ นางสาวสุภาภรณ์ สายคำ จำเลยที่ ๑๑ ในคดีหมายเลขดำที่ พ ๓๘๓๒/๒๕๖๔ ว่า โจทก์เป็นหน่วยงานของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลการปฏิบัติตามและดำเนินการบังคับใช้กฎหมายกับบุคคลที่กระทำผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมถึงการบังคับใช้มาตรการทางแพ่งกับผู้กระทำการอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการขายหลักทรัพย์ กรณีมีการซื้อขายหลักทรัพย์โดยอาศัยข้อมูล

ภายใน เพื่อเป็นการเอาเปรียบบุคคลอื่น บริษัท เอ็นเนอร์ยี เอิร์ธ จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีบริษัท เอ็นเนอร์ยี เพอร์เฟค จำกัด เป็นบริษัทย่อย (บริษัทลูก) บริษัททั้งสองร่วมกันขอสินเชื่อธุรกิจเพื่อการส่งออกกับธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ตามสัญญาซื้อขายถ่านหินกับลูกค้าต่างประเทศ ใช้ชื่อว่า “กลุ่มเอ็นเนอร์ยี เอิร์ธ” บริษัททั้งสองค้าประกันการใช้จ่ายเงินซึ่งกันและกันเต็มวงเงิน และให้จำเลยที่ ๑ ประธานกรรมการบริหารและกรรมการบริษัท เอ็นเนอร์ยี เอิร์ธ จำกัด (มหาชน) และจำเลยที่ ๒ ประธานกรรมการบริษัทดังกล่าวค้าประกันในฐานะส่วนตัวเต็มวงเงิน เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๔ ซึ่งเป็นกรรมการบริษัท จำเลยที่ ๕ และที่ ๖ เป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาของจำเลยที่ ๒ ทราบอยู่แล้วว่าบริษัท เอ็นเนอร์ยี เอิร์ธ จำกัด (มหาชน) มีหน้าที่ต้องชำระเงินให้แก่เจ้าหนี้ตามที่ได้ออกตราสารหนี้ประเภทตั๋วแลกเงินระยะสั้น (Bill of Exchange หรือ B/E) เลขที่ EARTH ๑๗๖๐๖A มูลค่าหน้าตัวรวมจำนวนสี่สิบล้านบาท ซึ่งถึงกำหนดชำระวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ เป็นเหตุให้จำเลยที่ ๑ กับพวกไปขอเลื่อนกำหนดเวลาชำระหนี้สินเชื่อเพื่อการส่งออก (Packing Credit หรือ P/C) ของบริษัท เอ็นเนอร์ยี เพอร์เฟค จำกัด ซึ่งจะถึงกำหนดชำระในวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ แต่ธนาคารปฏิเสธมีผลให้วงเงินสินเชื่อเอ็นเนอร์ยี เอิร์ธ ถูกระบบของธนาคารระงับการใช้จ่ายเงินโดยอัตโนมัติ ทำให้บริษัท เอ็นเนอร์ยี เอิร์ธ จำกัด (มหาชน) ไม่สามารถเบิกถอนเงินกู้ใด ๆ ได้ จึงผิदनัดชำระหนี้ตั๋วแลกเงินระยะสั้น เลขที่ EARTH ๑๗๖๐๖A ดังกล่าว และไม่ได้รายงานเหตุการณ์ผ่านระบบสารสนเทศของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อให้ประชาชนมีข้อมูลเท่าเทียมกัน ประกอบการลงทุนซื้อขายหุ้นของบริษัทจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และข้อบังคับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศและการปฏิบัติการใด ๆ ของบริษัทจดทะเบียน ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๓๘ ซึ่งถ้าหากประชาชนทั่วไปทราบแล้วก็จะทำให้ราคาหุ้น EARTH และใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ EARTH-W๔ ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ในช่วงระหว่างวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๐ จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๖ ซึ่งได้รับการสันนิษฐานว่ารู้ข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว ได้ทำการขายหุ้น EARTH และใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ EARTH-W๔ ที่ตนถืออยู่ออกไปเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำเลยที่ ๔ ถึงที่ ๖ ได้ขายหุ้นและ/หรือใบสำคัญที่ตนถืออยู่ออกไปทั้งหมด หรือเกือบทั้งหมดเป็นการผิดไปจากปกติวิสัยของตน แล้วจึงได้มารายงานเหตุการณ์ผ่านระบบสารสนเทศของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๐ เวลา ๒๐.๐๗ นาฬิกา ส่งผลให้ในวันรุ่งขึ้นราคาหุ้น EARTH ปรับตัวลดลงถึงร้อยละ ๒๙.๖๑ และราคาใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ EARTH-W๔

ปรับตัวลดลงถึงร้อยละ ๓๕.๗๑ ส่วนจำเลยที่ ๗ ถึงที่ ๑๑ เป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ โดยการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกโดยแบ่งหน้าที่กันทำก่อนหรือขณะกระทำความผิด โดยเป็นคนกลางครอบครองเงิน หุ่นและ/หรือใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญไว้แทนจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เพื่อปกปิดการทำธุรกรรมการซื้อขาย การกระทำของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๒ มาตรา ๒๔๓ มาตรา ๒๙๖ และมาตรา ๒๙๖/๒ จำเลยที่ ๔ เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๒ มาตรา ๒๔๓ มาตรา ๒๔๔ มาตรา ๒๙๖ และมาตรา ๒๙๖/๒ จำเลยที่ ๕ และที่ ๖ เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๒ มาตรา ๒๔๔ มาตรา ๒๙๖ และมาตรา ๒๙๖/๒ จำเลยที่ ๗ ถึงที่ ๑๑ เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๕ ประกอบมาตรา ๒๙๖ และมาตรา ๒๔๒ โจทก์ได้เสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่งพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยและได้มีมติให้กำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งแก่จำเลยทั้งสิบเอ็ด โจทก์จึงได้แจ้งให้จำเลยทั้งสิบเอ็ดทราบเพื่อให้ยินยอมปฏิบัติตามมาตรการลงโทษทางแพ่ง แต่จำเลยทั้งสิบเอ็ดไม่ยินยอม โจทก์จึงต้องใช้สิทธิทางศาลเพื่อขอให้ศาลกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งแก่จำเลยทั้งสิบเอ็ด ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๘ จำเลยทั้งสิบเอ็ดให้การและแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การ ปฏิเสธฟ้องของโจทก์และกล่าวอ้างว่าฟ้องโจทก์ขาดอายุความ เนื่องจากคดีนี้เป็นคดีละเมิด ต้องนำอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔๘ มาใช้บังคับ ระหว่างการพิจารณาของผู้ร้องจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๑ ยื่นคำร้องโต้แย้งต่อผู้ร้อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เนื่องจากการฟ้องบังคับมาตรการลงโทษทางแพ่งมีบทลงโทษให้ชำระเงิน จึงเป็นการฟ้องคดีละเมิด ต้องนำอายุความละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔๘ มาใช้บังคับ แต่บทบัญญัติมาตรา ๓๑๗/๑๓ บัญญัติว่า “ให้นำอายุความฟ้องคดีอาญามาใช้บังคับแก่การฟ้องคดีเพื่อกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งสำหรับการกระทำความผิดที่อาจดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่งได้ตามมาตรา ๓๑๗/๑” ทำให้อายุความการฟ้องบังคับมาตรการลงโทษทางแพ่งยาวนานขึ้นอันเป็นโทษแก่ผู้กระทำความผิด เป็นการจำกัดสิทธิและเพิ่มภาระแก่ผู้กระทำความผิดเกินสมควรแก่เหตุ กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล อีกทั้งบทบัญญัติดังกล่าวไม่ระบุหรือแจ้งเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิไว้ในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕

จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๑ โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง เนื่องจากมาตรา ๒๔๓ บัญญัติว่า “ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในตามมาตรา ๒๔๒ ...” และมาตรา ๒๔๔ บัญญัติว่า “ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลดังต่อไปนี้ ซึ่งมีพฤติกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์หรือเข้าผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าซึ่งผิดไปจากปกติวิสัยของตน เป็นบุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในตามมาตรา ๒๔๒ ...” เป็นการสันนิษฐานให้บุคคลตามมาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ เป็นบุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในที่เกี่ยวข้องกับบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ตามมาตรา ๒๔๒ ซึ่งหากกระทำการครอบงำประกอบความผิดตามมาตรา ๒๔๒ แล้ว บุคคลนั้นมีความผิดทางอาญาตามมาตรา ๒๙๖ และอาจถูกดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่งได้ตามมาตรา ๓๑๗/๑ อีกด้วย บทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวจึงเป็นบทสันนิษฐานว่าบุคคลกระทำความผิดอาญา และเป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพโดยไม่ได้มีการระบุหรือแจ้งเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิไว้ในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ หมวด ๑๒/๑ มาตรการลงโทษทางแพ่ง (มาตรา ๓๑๗/๑ ถึงมาตรา ๓๑๗/๑๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง เนื่องจากบทบัญญัติในหมวด ๑๒/๑ ได้กำหนดไว้ว่า ผู้ที่จะถูกดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่งได้นั้นจะต้องมีมูลความผิดอาญาตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในบางฐานเสียก่อน ซึ่งมูลความผิดอาญาดังกล่าวก็ได้ให้นำบทสันนิษฐานซึ่งขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง มาใช้บังคับตั้งที่ได้โต้แย้งไปข้างต้น และการบังคับมาตรการลงโทษทางแพ่งตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ยังเป็นการปฏิบัติต่อผู้ถูกบังคับเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดทางอาญา โดยที่ยังมิได้มีคำพิพากษาว่ากระทำความผิด โจทก์ยื่นคัดค้านว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๗ - ๑๙/๒๕๖๕ ว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๔/๓ มาตรา ๒๔๔/๕ มาตรา ๒๔๔/๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑ มาตรา ๓๑๗/๔ และมาตรา ๓๑๗/๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งและวรรคสอง โดยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวเกี่ยวกับมาตรการลงโทษทางแพ่งและบทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ หมวด ๘

มีลักษณะเช่นเดียวกับประเด็นตามคำร้องที่จำเลยทั้งสองสืบทอดในคดีนี้ได้แย้ง จึงไม่เป็นสาระอันควรที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญไม่รับวินิจฉัยกรณีพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๒ มาตรา ๒๔๖ และหมวด ๑๒/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง เนื่องจากจำเลยทั้งสองสืบทอดไม่ได้แสดงเหตุผลประกอบคำโต้แย้งว่า บทบัญญัติ มาตรา ๒๔๒ มาตรา ๒๔๖ และมาตรา ๓๑๗/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ อย่างไร และจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ไม่ได้ระบุมาตราของกฎหมายในหมวด ๑๒/๑ อันเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จะโต้แย้ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (๓)

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ในประเด็นที่หนึ่งนั้น พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ บัญญัติว่า “ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในตามมาตรา ๒๔๒ (๑) กรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ (๒) พนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ ซึ่งอยู่ในตำแหน่งหรือสายงานที่รับผิดชอบข้อมูลภายในหรือที่สามารถเข้าถึงข้อมูลภายใน (๓) บุคคลซึ่งอยู่ในฐานะที่สามารถรู้ข้อมูลภายในอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชี ที่ปรึกษาทางการเงิน ที่ปรึกษากฎหมาย ผู้ประเมินราคาทรัพย์สิน หรือบุคคลอื่นใดที่ทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลภายใน และให้รวมถึงพนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ร่วมงานของบุคคลดังกล่าว ที่อยู่ในตำแหน่งหรือสายงานที่มีส่วนร่วมในการทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลภายในนั้น (๔) กรรมการ อนุกรรมการ ผู้แทนนิติบุคคล ตัวแทน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษา หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ สำนักงาน ตลาดหลักทรัพย์ ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ หรือศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ซึ่งอยู่ในตำแหน่งหรือฐานะที่สามารถรู้ข้อมูลภายในอันได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน (๕) นิติบุคคลซึ่งบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) มีอำนาจควบคุมกิจการ” และมาตรา ๒๔๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลดังต่อไปนี้ ซึ่งมีพฤติกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์หรือเข้าผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกิดไปจากปกติวิสัยของตน เป็นบุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในตามมาตรา ๒๔๒ (๑) ผู้ถือหลักทรัพย์เกินร้อยละห้าของหลักทรัพย์ที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ โดยให้นับรวมหลักทรัพย์ที่ถือโดยคู่สมรสหรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภรรยา และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของผู้ถือหลักทรัพย์ (๒) กรรมการ ผู้บริหาร ผู้มีอำนาจควบคุมกิจการ พนักงาน หรือลูกจ้างของกิจการในกลุ่มของบริษัทที่ออก

หลักทรัพย์ ซึ่งอยู่ในตำแหน่งหรือสายงานที่รับผิดชอบข้อมูลภายในหรือที่สามารถเข้าถึงข้อมูลภายในได้ (๓) บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้รับบุตรบุญธรรม หรือบุตรบุญธรรมของบุคคลตามมาตรา ๒๔๓ (๔) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน หรือพี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกันของบุคคลตามมาตรา ๒๔๓ (๕) คู่สมรส หรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาของบุคคลตามมาตรา ๒๔๓ หรือบุคคลตาม (๓) หรือ (๔)”

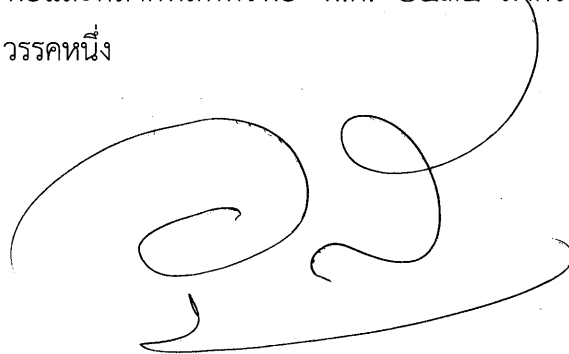
วรรคสอง บัญญัติว่า “กิจการในกลุ่มของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ตาม (๒) หมายความว่า บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย หรือบริษัทร่วมของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด” ซึ่งบทบัญญัติสองมาตราดังกล่าว เป็นบทสันนิษฐานเกี่ยวกับตัวบุคคลที่รู้หรือครอบครองข้อมูลภายใน และบุคคลซึ่งมีพฤติกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์หรือเข้าผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ที่ผิดปกติวิสัยของตน แต่มิใช่ว่าบุคคลตามสองมาตรานั้นเป็นผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๔๐ มาตรา ๒๔๑ มาตรา ๒๔๒ มาตรา ๒๔๔/๑ มาตรา ๒๔๔/๓ หรือมาตรา ๒๔๔/๗ ที่จะต้องรับโทษตามมาตรา ๒๕๖ และมาตรา ๒๕๖/๑ แต่อย่างใด เพราะโจทก์ยังมีหน้าที่นำสืบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๔/๑ ที่บัญญัติว่า “คู่ความฝ่ายใดกล่าวอ้างข้อเท็จจริงเพื่อสนับสนุนคำคู่ความของตน ให้คู่ความฝ่ายนั้นมีภาระการพิสูจน์ข้อเท็จจริงนั้น แต่ถ้ามีข้อสันนิษฐานไว้ในกฎหมาย หรือมีข้อสันนิษฐานที่ควรจะเป็นซึ่งปรากฏจากสภาพปกติธรรมดาของเหตุการณ์เป็นคุณแก่คู่ความฝ่ายใด คู่ความฝ่ายนั้นต้องพิสูจน์เพียงว่าตนได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งการที่ตนจะได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานนั้นครบถ้วนแล้ว” หากโจทก์นำสืบข้อเท็จจริงที่เป็นเงื่อนไขของการสันนิษฐานดังกล่าวไม่ได้ ก็ไม่ได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐาน โจทก์จะต้องนำสืบพิสูจน์ให้ฟังข้อเท็จจริงได้ว่าจำเลยกระทำความผิดจริงตามฟ้อง และแม้โจทก์จะสามารถนำสืบข้อเท็จจริงที่เป็นเงื่อนไขของการสันนิษฐานดังกล่าวได้ จำเลยก็ยังสามารถนำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานดังกล่าวได้ ดังนั้น พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ จึงไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และมีได้กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง ที่ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ด้วย

ส่วนประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๓ บัญญัติว่า “ให้นำอายุความฟ้องคดีอาญามาใช้บังคับแก่การฟ้องคดีเพื่อกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งสำหรับการกระทำความผิดที่อาจดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่งได้ตามมาตรา ๓๑๗/๑” ซึ่งมาตรา ๓๑๗/๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้การกระทำความผิดดังต่อไปนี้ เป็นการกระทำความผิดที่อาจดำเนินมาตรการ

ลงโทษทางแพ่งกับผู้กระทำความผิดนั้นได้ (๑) กระทำการอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ อันเป็นความผิดตามมาตรา ๒๙๖ หรือมาตรา ๒๙๖/๑ ...” วรรคสอง บัญญัติว่า “การนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความร้ายแรงของการกระทำ ผลกระทบต่อตลาดทุน พยานหลักฐานที่อาจนำมาใช้พิสูจน์ความผิด และความคุ้มค่าในการดำเนิน มาตรการนั้น” เนื่องจากการดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่งเป็นบทบัญญัติที่หากผู้กระทำความผิดยินยอม ที่จะปฏิบัติตามมาตรการลงโทษทางแพ่งที่คณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่งกำหนดวิธีการ ในการบังคับตามควรแก่กรณีแล้ว หรือเมื่อศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่ง และผู้กระทำความผิดหรือจำเลยได้ชำระเงินครบถ้วนแล้ว สิทธินาคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไป ถือว่าเป็น กฎหมายที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิด ไม่ต้องรับโทษทางอาญา โดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) เสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณามาตรการ ลงโทษทางแพ่งพิจารณาว่าควรดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่งกับผู้กระทำความผิดนั้นหรือไม่ อย่างไร หากคณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่ควรนำมาตรการลงโทษทางแพ่ง มาใช้บังคับ จึงให้ดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต่อไปตามมาตรา ๓๑๗/๖ หากคณะกรรมการ พิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่งเห็นควรให้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิด และได้กำหนดวิธีการในการบังคับตามมาตรการลงโทษทางแพ่งตามควรแก่กรณีแล้ว และผู้กระทำ ความผิดยินยอมที่จะปฏิบัติตามมาตรการลงโทษทางแพ่งตามที่กำหนด สำนักงาน ก.ล.ต. จะจัดทำบันทึก การยินยอมและเมื่อผู้นั้นได้ชำระเงินครบถ้วนแล้ว สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับ ในกรณีที่ ผู้กระทำความผิดไม่ชำระเงินตามบันทึกการยินยอมหรือชำระไม่ครบถ้วน ให้สำนักงาน ก.ล.ต. ยื่นคำร้อง ต่อศาลแพ่งเพื่อดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามที่ยินยอมไว้ภายในสามปีนับแต่วันที่ผิดนัดตามมาตรา ๓๑๗/๗ แต่หากผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมที่จะระงับคดีตามมาตรา ๓๑๗/๗ สำนักงาน ก.ล.ต. จึงจะฟ้องผู้กระทำ ความผิดต่อศาลแพ่งเพื่อกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งแก่ผู้กระทำความผิด การบัญญัติให้นำอายุความ ฟ้องคดีอาญามาใช้บังคับแก่การฟ้องคดีเพื่อกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งตามมาตรา ๓๑๗/๑๓ ก็เนื่องจากมูลคดีเดิมเป็นคดีความผิดทางอาญาจะมีผลทำให้อายุความในการฟ้องคดียาวขึ้นซึ่งเป็นการเพิ่ม ภาระให้แก่บุคคลอยู่บ้างก็ตาม แต่เพื่อประโยชน์สาธารณะในการป้องกันอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ คุ่มครองนักลงทุนและประชาชนตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๓ จึงเป็น บทบัญญัติที่เหมาะสม จึงไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล

เกินสมควรแก่เหตุ และมีได้กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖
วรรคหนึ่ง

จึงมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓
และมาตรา ๒๔๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง
และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๓ ไม่ขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ